

עין משפט נר מצוה

בו א מיי פיי מהלכות טומאת צרעת ה' י:

בז ב מיי שס הלכה ז: בזג מיי שס פיט הלכה ז: בזד מיי פיח מהל' ענדנים הלכה א טושיע ייד סר

דסו סעי' ט:

ל ה מיי פיו מהלכות ייט הלכה ד טושיע ארוח סר מקלה

סעי' ו:

לא ו מיי פיה מל' שמיעה ויוכל הלכה יג:

ז מיי שס:

לג ח מיי פיו מהל' צבוחות הלכה ז סמג ענין רח טושיע ייד סימן שני ע"פ ח'

שיטה מקובצת

אז קצצה במתכוין ר' ז' למיעבד ממה נפשך וגפו:
ט למיעבד ממה נפשך אמר:
זן קנסות הכא במאי דבעיר קנסות במאי:
ס תיבות בהאי מומא נמחק:
זן קנסות במאי איכיון:
זן ו' ימי משתה לו:
זן עביר לאיסורא:
זן רבנן ה"ז לדידיה קנסו רבנן לבריה לא קנסו רבנן:
זן דאי הואי השתא נגע קמא הוא קמייתא מתיסי תיבת נמי ליש:
זן ערומות עד שיתפיר כלבש:
זן לעולם עד שיתמעט בהרות:
זן גרסינן להא במסכת נגעים:
זן אמתינ עד מום אחרי:
זן ליה לעולם אפילו:
זן עביר איניש כיון דקניס ליה עד שיוולד לו נגע שאל"ה:
זן עביר איניש אחר דחייש:
זן ולא נטהר:
זן תיבת לו נמחק:
זן שפא יתרפא הסי':
זן בהאי קציצה לא מטהר וכוין:
זן מיתסי דלמא בהאי מומא קמא לא מיתסי הסי':
זן כשירול נמי נגע:
זן קנסו ונמנה נפשך:
זן הנגע וכל ממו:
זן המכיון לעשות מלאכתו:
זן תיבות הותם מומא קמא לא מיתסי הוה דהא:
זן מיד דיינו שנקנסו עד:
זן לא היה לו לקנס עולמית:
זן לא היה לו לקנס:
זן אי' הוהא דספרי:
זן גרסי הכא או ר' זן קצצה ומיעטה מכגריס המה:
זן והא עריון בעי:
זן אפילו הוה מוחלט:
זן בעי מיניה:
זן לומר מאיך ואבכהו:
זן קנסו הכא על תיבת דלמא גרשם עליו קן לזהרות לו לפי' דאוי למחוק:
זן לומר בצורם לא קנסו משום דליכא הפקעת מצות כל יומא ויומא:
זן נקט בחנם חז:
זן שטל קציצה ממנה:
זן אלא גבי מורד ודיוין:
זן תיבות בכל דליה חייב ליש:
זן יפוי קרקע ואפילו מתכוין:
זן לחורשה ודורשה:
זן על חך משנה דקאמר תמן מורין שפיר:
זן הניע חורשין:
זן פסא א' הווא:
זן דפשיט מיה גבי עבד דבעי למימר הכא דחמיר:

רבינו גרשום

יישחו עליו:
ותקצצה:
מעצמה:
וחכ"א.
לעולם אל יטהר עד שתפרח בכולו בכל גופו הגנע הוינה דהשתא הוי הגנע מדאורייתא דכתבי וכתסה הצרעת מראשו ועד רגליו וז' ימי עד שיתמעט בהרות מכגריס.
כלומר דההוא נגע ראשו דקציץ במתכוין לא הוה ביה בגריס דהיינו שיעור דאורייתא טהור מיר ואי הוה ביה בגריס לא יטהר עד שיוולד בו נגע אחר ויפרח בכולו ו' ימי אליעזר סבר אע"ג דהוא דקציץ הוה בגריס כיון שגולד בו מום אחר וטהור ממנו טהר מום הראשון:
ולא בעי עד שתפרח בכולו אלמא דלא קניס ר' אליעזר ורבנן קניסי:
במומו.
בבכור קניס דאיכא למימר דלמעבד ביה מום ממה נפשך דאורייתא או שרי ליה בהוריא מומא שפיר ואי לא שרי ליה סבר השתא לא גריע כקודם לכן.
דקודם לכן הוה אסורי למיכל והשתא נמי אסור גופו מי איכא למימר דאחי למעבד לאתחלה ממה נפשך דאוי ממה נפשך איכא הכא אי קציץ ליה שפא וירד לא נגע אחר וכשיטהר ממונו יטהר

בג מומוט לו שלח קרין זה ויתנין עד שיטהר מזה ויהיה טהור משיקצצנו ויתנין עד שיוולד לו אחר הלכך לא קניס ר' אליעזר הכא ולא אחי למעבד איניש אחרינא לקון לתחתה אבל בממונו בבכור קניס:
דרבנן אדרבנן לא קשיא.
דהכא במאי דעבד קנסות דתנחומי למשוריה בהאי מומא קנסות רבנן דחשבינן להווא מום כמאן דליתיה אבל כשיוולד בו מום אחר יישחו עליו.
והכא במאי דעבד קנסות דתנחומי לקצוץ ליטהר עצמו קנסות רבנן דהוי כמאן דלא איקצץ דאפילו כשהיה מנגע שני חשבינן ליה לראשון דאחרי קאי ומשום הכי לא טהר עד שתפרח בכולו:
יטהר תנן.
כלשירול לו נגע אחר יטהר ואי ויטהר תנן יטהר משמע שכשגולד לו נגע אחר וירפא יטהר למפרע מן הראשון משעת קציצה או ויטהר תנן דמשמע דהשתא כשגרפא מן הגנע השני

לד:

לרבנן דסברי כאחרים דדרשי התם בפסולי המוקדשין הכתוב מדבר או צביכול דשר בחלב דקדאמר דפ' כל הבשר (וחלוין קיד):
ואין לאסור שמיטה על אותו מום מלא מאכל כל מועצה כמו דשר בחלב וכלאי זרעים ומעשה שבת שיש לחלק וא"ת

עליה מזהרת דגבי זורס אחון צבכור דלסור מדאורייתא עד שיוולד מום אחר יש לנו לקנסו כשגולד בו מום אצל קוץ צהרת דמדאורייתא טהור מיד יש שנקצץ עד שיוולד נגע אחר וי"ל דאפ"ה לא היה יש לנו לקנסו במום עולמית אלא עד מום שלישי או רביעי א"נ נהי דאי יתיר ר"א לשחוט במום אחר אין כאן קנס מ"מ לא היה יש לנו לקנסו במום שלא עשה בו עבירה כי היכי דלא קניס צנגע אחר א"נ ט דספרי אסמכתא בעלמא הוה:

עד שתפרח בבאילו.
כלל הספריס לאז ^(א) [כתוב] **עד** שחמתמעט דהרתו מכגריס אצל צמס' נגעים לימיה דפ' צקונט' ואומר רבי דאי גרסינן לי ה"פ שאס קצצה ^(א) ונעשה צכגריס ומה ששייר נתרפא מקלתו מעעמו **שאל"ה** היה צו מה שנקצצה לא היה צו כגריס:
מקמייתא טהר **א"י** לבתריתא נשרי' **ציה** ו' ימי **המשתה**.
וא"ת והא לא נגע תגלתא ופריס וחסור צתשמיש המטה כל ימי ספורו וי"ל כגון שלא היה אלא מזרע מוסגר א"נ אפילו לא מוחלט נהי דכי קצץ טמא מדרבנן מ"מ שרי לעשות תגלתא ופריס ולמנות ימי ספורו וליתער מן התורה ומניה כפרתו א"ל להציל דלינו יכול להכניס דיו כצנונות וכל זמן קטמא מדרבנן כדאמר ^(א) (פסחים דף כז.) אע"פ שאין נצול יוס אחר נכנס זה נכנס דלא התירו אלא משום פסח:
יש **בעא** מיניה ר' **ירמיה** מר' **יורא** צורם איוון בבזר **ומת** מהו שיקנסו בנו אחריו.
צפרק השולח ^(גיטין מה.) נקט תחלה הצעיל דמוכר עצדו וצמוץ' צפרק מי שהפ' ^(דף יב.) נקט כיוון מלאכתו וצכל דוכתי עבדז אס תימצי לומר לא מאריך ואכולהו פשיט תניתהו משדה שנתקוואה ואומר רבי דשלשטם שאל צבת אחת והש"ס קעב כל אחת במקומה כפי מה ששייכא ויש ספריס שכתוב צמ"ק ^(שס) צעא מיניה רצא מר"נ אצל צרז הספריס גרסינן ר' ירמיה מרבי יורא כמו כאן וצגיטין:

אם תמצא לומר מוכר עבדו לעובדי כוכבים ומת קנסו בנו אחריו דב"י יומא מפקע ציה במצות.
אכתי המ"ל דאפילו תימצי דאורייתא דכי האי גוונא איכא צפ' השולח גבי צעיל דמוכר עצדו וצמ"ק גבי צעיל דכוון מלאכתו צמועד דקאמר אס תימצי לומר צזורס קנסו משום דאיכא אסורא דאורייתא וצגיטין נמי הוה מצי למינקט אס תימצי לומר יש לא קנסו הכא קנסו משום הפקעת מצות **דכל יומא ויומא** ^(כמו) צעבד וצמ"ק נמי נקט יש חד טעמא צזורס וטעמא אחרירא צמוכר עצדו והוה מצי למינקט חד טעמא צתרוייהו **דאס תימצי לומר צזורס** וצמוכר דקנסוה משום דעצדיה לאיסורא אצל כיוון מלאכתו לא עצד לאיסורא:

שנתקן וצצה.
פיי צקונט' שנטל ^(א) קוויס ממנה שהיו תלושין ומפחרין זה והדין עמו דא"ל לומר צקוויס שהיו מחוצרים ^(א) דא"כ לא חזרע דאיכא איסורא דאורייתא צנטילתם ^(חייב) צכל שהוא משום דאיכא יפו ^(א) דאכרעא דליה חייב ^(א) ^{(צכל דליה דער אחר וה"נ איכא יפו} קרקע כשתולש קוויס לחורשה ^(א) לזרעה וכן משמע צירושלמי על ^(א) המשנה תמן אסוריס כשנטלו קוויס משמע דמוקי לה בתלושין:
נ"י **צ"י** **צ"ה**.
צירושלמי מפרש איהו טיוז כל ומה בנו זורעה.
אס האי טיוז מדרבנן קשה היכי פשיט צורס **דפשיט** ^(א) מיניה גבי עצד ^(עצרי) לימא שאני הכא דחמיר משום מכולס כדאמר צקדושין ^(דף כ.) כמה קשה אכקה לא שציעית:

כל פסולי המוקדשין פרק חמישי בבורות

ונקצצה.
שלא נתכוין לקצצה:
לכשיוולד לו נגע אחר.
שהרי הוא עכשיו טמא ומנוגע:
יעסר.
מן הראשונה והולכין אחר זו ואס ירפא מוזו טהור מכולס דאילגלאי מילתא דאי ^(א) ^(נמי) הוי קמיייתא מיתמסי נמי כי האי:
עד שספרת צנולו.
נגע

הוה ציה קמא השתא נמי הוה טהור כדכתיב ^(ויקרא יג) וכסתה הצרעת את כל עור הגגע וגו':
או **עד שסחמעט צהרסו**.
הראשונה מכגריס קודס שקצצה אצל אי צעשה שקצצה הוה ציה שיעור נגע אין לו טהרה עולמית יש דקנסין ליה לעולם יס:
צממונו אפי **ליה למיעבד**.
ממה נפשך דסבר אטיל צו מום ואס יתירוהו לי צכך הרי נשכרמי ואס לאו מה הפסקתי אס אמתין יא למום ^(א) אחר צלא"ה נמי הייתי ממתינ עד שיפול מום הלכך קנסין ליה יא אפי' יפול צו מום אחר כי היכי דלא לימי וליעבד:
צגופו מי איכא למימר.
דמנחי' לספיאק וליקוץ אי לא קנסין ליה לעולם הא ודאי לא עבד יש דחייש שפא נגע אחר לא יוולד לו לעולם ולא יש אטהר לעולם ואפי' אס יוולד מה אהני יש לו להניח את זה שפא יש ירפא:
צבאי **אחר: צבאי יש קציצה** ^(א) .
וכיון דהך קציצה אינה מועלת לטהרו נמצא טמא עולמית דחשבינן לנגע כמאן דליתיה דמי יימר דאי הוה ציה הוה מיתמיס:
יעסר סק.
דמשמע מיד כשיוולד צו נגע אחר יטהר מן הראשונה:
או **יעסר סק**.
דמשמע כשיוולד לא נגע אחר ויטהר ממנו מן האחרון אז יטהר מן הראשון:
למאי נפקא מינה.
הא א"נ יטהר תנן הא טמא הוה מן האחרון עד יס שתרפא ^(א) ^(ממה נפשך) וממה נפשך טומאה שייכא ציה:
לתמן שנוול צו נגע.
דנגע האחרון נולד לו צימי חתנות:
טונין לו.
שלא יראה כסן את הגגע יש דכל כמה דלא חזי ליה כסן ולא מטמא ליה לא הוי טמא צדכנה מלא רחמנא:
לאיטליטו.
טליטו אס נולדו זה נגעי צגדיס:
מקמייתא עסר ליה.
מיד כשנוול זה ומהו אינו טמא דנטיין ליה יומי דחתונה או של רגל לכל אדם.
אלא אי ויטהר תנן סוף סוף לא מהני

ליה מיד הא דנטיין ליה דאינו טהור מראשונה עד שתרפא אחרונה:
ומה.
הצורס מהו לקנסו צנו אחריו שלא יאכל ממותו צכר עולמית:
אס סימאי לומר.
במסכת גיטין ^[מז.] דהמוכר עצדו לעובד כוכבים דקיימא לן קונסין אותו לפדותו עד עשרה צדמיו ומיעבי' לן התם אס מת המוכר מהו לקנסו צנו אחריו אס תימצי לומר ולמיפשט צהיאי דקונסין התם דינא הוה דכל יומא מפקע ליה ממתות:
ואס סימאי לומר.
הא דאמרין צמ"ק ^(דף יב.) המכיון יש מלאכתו צמועד דמניח כרמו לצזור ואומר צמועד דאצירניה שהרי דצר האצור הוה והתירוהו צחמים צמועד תאכד ולא יצרניה הואיל ולכן מתכוין ומיעבי' לן התם אס מת קודס המועד מהו לקנסו צנו אחריו ולא יצרניה צמועד.
ואס תימצי לומר יש התם הוה דלא קנסין לצנו יש דהא לא עבד אציו איסורא דהא מת קודס המועד:
אצל הכא.
עצד איסורא דמטיל מום צקדשים:
לממוניה.
לצכור:
שנתקוואה.
שנטל קוויס ממנה שהיו תלושין ומפחרין זה:
סורע למואלי שציעית.
דליכא למינקס מיד דהא לא עצד צשציעית עצודה חשובה:
ניטייבה.
נודצלה ע"י עגלות ומשאות של זבל:
נידיירה.
על ידי דיר צהמות צמעמיתין ומשכיבין אותה חדש או חדשים כדי לצלה:
לא סורע.
דקנסין דעבד עצודה חשובה צשציעית:
טימא

אפילו בימי המשטה:
מאי יטהר תנן או יטהר תנן תיקו:
הצורס.
עסקין בין בבזון בין בישראל כחן בבכור דהוי וישראל בספק ככור דנאכל לו במומו מהו שיקנסו שיהא אסור לו ^(ולכל) ^(לאכול):
קנסו בנו אחריו.
לפדותו משום דכל יומא מפקע ליה מצותו אבל בבכור ליכא מפקע ולא קנסו:
או אם תמצא לומר כיון מלאכתו צמועד לא קנסו בנו כ' משום דמלאכת חורין יש מועד מדרבנן אסור ולא מדאורייתא אסור:
או דלמא קנסוה לממוניה לבכור ולא יאכל אפילו לבנו:
שנתקוצה.
שקרק הקוצים ממנה:
חזרע למוצאי שביעת.
דקרוין לא ושיבה מלאכה:
מטייבה.
שיוצילה בשביעית או מדיירה.
שהביא שם בהמות וכלבה בשביעית הוה חשיבה מלאכה דהיינו תולדה דחרישה לא חזרע למוצאי שביעית:
הטיבה בשביעית ומת בנו וזרעה למוצאי שביעית:

מסורת הש"ס

(א) נגעיס פ"ג מ"ב [זמן יא:]
(ב) מו"ק יב:
גיטין מה:
(ג) שביעית פ"ד מ"ב [מ"ק יב:]
גיטין מד:
(ד) [ז'ל ר' יוסף:]
(ה) ער פורשי עירובין ד'ההואמר ר"ג:
(ו) צ"ק מ"ו:
(ז) צ"א על מום צ"ק:
(ח) צ"ק:
(ט) צ"א ומיעטה מכגריס ומה כ' צ"ק:
(י) צ"ק מ"ו:
(יא) גי' צ"ק דא"כ איכא איסורא כ'ר:
(יב) דבאכרעא דליה חייב צכל שכל צ"ק:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צבאי קציצה קנסוה רבנן וכוין:
(ב) ד"ה למאי נפקא וכו' עד שתרפא וממה נפשך וטומאה כל"ל ותיבות ממה נפשך נמחק:

מוסף רש"י

נותנין לו ז' ימים.
ז' ימי המשטה.
ללא מום ליה.
למלא מטמא ליה ^(מ"ק יב.) ולכסותה.
אס נחלה הגגע צכסותו ^(שם).
צצורס איוון בבכור.
תמן מאלו ממע כדי שיהא צעל מום ויהא מוהר לו.
ואסור לעשות לא משום מום לא יהיה צו.
כלומר לא מפיל צו מום.
ואס טטיל צו מום קנסוה רבנן דלא יהנה ממנו ^(מ"ק יב.).
קנסוה מוכר עבדו לעבד"ם.
קנסוה רבנן ואל לחיות דאי צרת מן הערס"ס אין יסלאל יטל לטפו לעבדו.
ואס מת אין צנו יטלין לטפו ^(שם).
מפקע ליה צממוצת.
דכל זמן שהוה צהרס הערס"ס אינו עוסק צמלות ^(שם).
אס חימצי לוטר כיוון מלאכתו.
גבי מכיון מאללכות צמועד שיוול לעשות קודס המועד או להניחה מלהתחיל צה עד לאחר המועד וכוין דלמתי להתחיל צה סמוך למועד.
שאל לא ימגרנה צמועד יא דצר האכד ויהיה חומר לגומרה.
ותנן התם ^(מ"ק יב.) וכו'נ אס צוט מאללכן צמועד אכדו.
ואיעביא לן כיוון ומת מהו שיקנסו צו אחריו.
ואס תמצא לומר צהיאי שפשוט לן דקנסוהו ואפי' אלא עצד איסורא.
כ"ש הא דעבד איסורא.
אצל אס תמצא לומר צהיאי דלא קנסוה אכתי הא מיעביא לן דהתם הוה דלא עצד אכתי איסורא.
ההרי מת קודס המועד ולא צא לדי איסור.
^(גיטין יח.) שנתקוצה.
יטלו ממנה קוויס וינקנסו לפותה ואין זו עבדת קרקע מן הסויה.
לא קנסויה ותורע למואלי שביעית ^(שם).
מטייבה.
נודצלה וטליך לה זבל בעגלות ומשאות ^(שם).
נידיירה.
על ידי דיר צהמות לנללה.
עבדת קרקע היא וקונסין אותו ^(שם).
צקניטין.
מסורת מלכותית.
ממנה מרדמוטי ^(שד"ח ה.).

רבינו גרשום הבש"ף

הוא דטהר ליה מן הראשון ולא למפרע משעת קציצה:
למאי נפקא מינה.
מ"מ בין כך ובין כך לא יטהר עד שירפא מן השני נפקא מינה לחתן שגולד לו נגע אחר ביום חתונתו כלומר שכשגולד לו הגנע האחר היה חתן ולחתן שגולד לו נגע נותנין לו ז' ימי משתה ולא מטמין ליה בין שגולד בו נגע ובין שגולד באצטלותו או בכסותו דלא מצטיינן ליה כל ימי חתונתו ולא כל ימי הרגל:
אי אמרת ימרת תנן.
למפרע טהור משעת קציצה כלומר תעשה כמי שנטהר קודם שגולד לו נגע שני מן הראשון והיינו נותנין לו ז' ימי המשטה דחשבינן כמו השתא אחיילי ד לו נגע ולא קודם חתונתו דאי נולד לו קודם חתונתו לא היו נותנין לו והיינו דקאמר טומאה קמייתא טהר ליה טומאה דבתרייתא טרנין ליה ז' ימי משטה:
ואי אמרת ויטהר תנן.
כלומר דלא נטהר מן הראשונה אלא עכשיו כשנרפא הגנע השני סוף סוף כי לא מטמית ליה בבתרייתא באותו שגולד בין חתונתו דיהבת ליה ז' ימי משטה מה מועיל ליה הא מטמי וקאי מקמייתא מנגע הראשון דהאי טומאה שייכא עד טהרה דנגע השני ותי טמא

כחן בישראל כחן בבכור דהוי וישראל בספק ככור דנאכל לו במומו מהו שיקנסו שיהא אסור לו ^(ולכל) ^(לאכול):
קנסו בנו אחריו.
לפדותו משום דכל יומא מפקע ליה מצותו אבל בבכור ליכא מפקע ולא קנסו:
או אם תמצא לומר כיון מלאכתו צמועד לא קנסו בנו כ' משום דמלאכת חורין יש מועד מדרבנן אסור ולא מדאורייתא אסור:
או דלמא קנסוה לממוניה לבכור ולא יאכל אפילו לבנו:
שנתקוצה.
שקרק הקוצים ממנה:
חזרע למוצאי שביעת.
דקרוין לא ושיבה מלאכה:
מטייבה.
שיוצילה בשביעית או מדיירה.
שהביא שם בהמות וכלבה בשביעית הוה חשיבה מלאכה דהיינו תולדה דחרישה לא חזרע למוצאי שביעית:
הטיבה בשביעית ומת בנו וזרעה למוצאי שביעית: